Doğan Kardeş

Sayı : 10
2 Ocak 1967
Pazartesi
Fiatı : 50 Kuruş

2000 YILININ ROMANI **10**

ATEŞTOP URANUS'TA

DOĞAN KARDEŞ

Kardeşlerinin yeni yılını kutlar

ORMANLAR HÂKİMİ
Tarzan
Sayfa : 6-7

KAPTAN ve çocukları EDİ ve BÜDÜ
Sayfa : 11

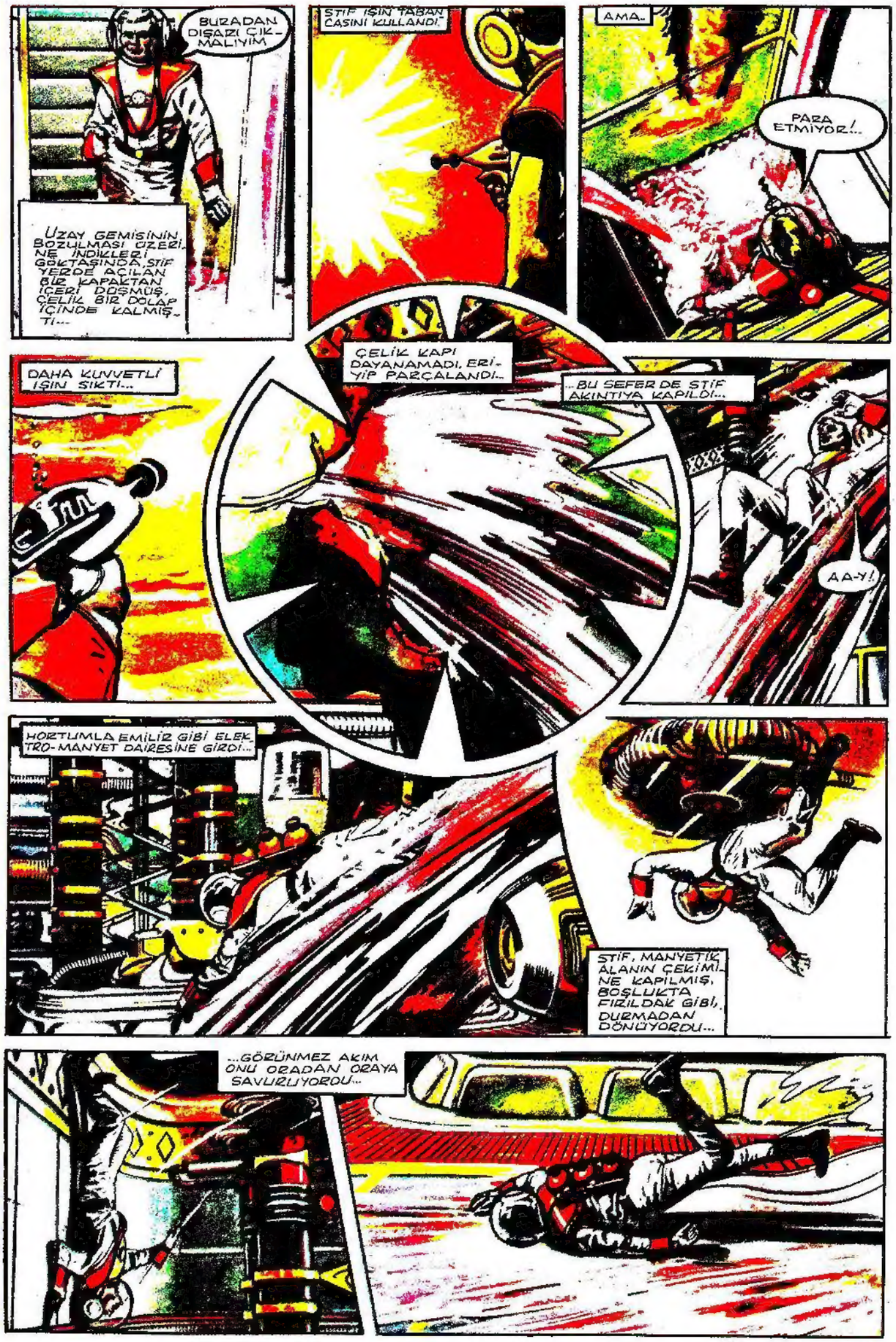

(Devamı son sayfada)

YAPI ve KREDİ BANKASI

23 yıldır tasarruf ve kültürü seven bir neslin yetişmesi için çalışmaktadır.

(REKLÂMCILIK 4601) — 13

OKUYUCU MEKTUPLARI

Erdal Düşmez — İstanbul: «Yetimler» adlı bir roman yazdığını bildiriyor ve bunun dergimizde yayınlanmasını bildiriyorsun. Erdal kardeş, senin gibi bir ortaokul öğrencisi için roman yazmak henüz pek erken değil mi? Oysa roman, çok büyük bir edebiyat deneyi ve kültürü isteyen bir sanat dalıdır. İşte bu yüzden, çok güzel şiir, hikâye yazan, resim yapan dâhi çocuklara raslanmıştır ama, sen yaşta iyi bir romancı henüz görülmemiştir. Bana kalırsa, daha küçük ve yaşına uygun yazı türlerini denemekle işe başlamalısın.

Naciye Türker: Namık Kemal Lisesi, Magosa, Kıbrıs — Mektuplaşmak istediğin arkadaşının adresi dergimizde yayınlandığına göre, bize değil, ona yazmalısın.

Elif Baysal — İstanbul: Bana yazdığın mektubunda «Yine tatil yarışmaları yapacak mısın?» diye soruyorsun. Evet, hem de çok çekici bir yarışma düzenleyeceğim. Ancak, bu yarışmamın konusunu ve şartlarını açıklamam için vakit pek erken. Daha tatile çok var. Henüz karakışın ortasındayız, değil mi, Elif kardeş?

Erdil Uzaltan — Ankara: Balık yetiştirmekle çok iyi yapıyorsun. Bu iş insana hem hayvan sevgisi, hem de zevkli bir merak aşılar. Akvaryumculuk üzerine yazılmış bir kitap bulamadığın için üzülme. Ben, dergimizin önümüzdeki sayılarından birinde, bu konuyla ilgili bir yazı yayınlıyorum.

Senin ve beni çok sevdiklerini söylediğin sınıf arkadaşlarının gözlerinden öperim.

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ
2 Ocak 1967
Fiatı: 50 Kuruş
Yıl: 21 Cilt: 1
Sayı: 572-10

Sahibi:
KÂZIM TAŞKENT

Bu sayıda mes'ul
Yazı İşleri Müdürü:
ORHAN TERCAN

ADRES VE TELEFON NO. LARI

Yazı İşleri: Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul
✶ Posta Kutusu: 1146 - İst.
✶ Yazı İşleri ve Abone Telefon: 27 34 54 - 55 - 56
✶ Muhasebe Tel.: 22 00 24

ABONE ŞARTLARI

Yıllık: 25 TL. ✶ Altı aylık: 38 TL. ✶ Yurt dışı altı aylık: 19 TL. ✶ Adres değişikliği 12,5 TL. ✶ Yurt dışı yıllık: için 50 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir ✶ Yapı ve Kredi Bankası'nın bütün şube ve ajanslarından abone kaydolunabilir.

İLÂN TARİFESİ
(Siyah Beyaz)

Tam sayfa	1500 TL.
3/4 sayfa	1100 TL.
1/2 sayfa	900 TL.
1/3 sayfa	600 TL.
1/4 sayfa	500 TL.

Renk ilâveleri özel tarifeye tabidir.

BASILDIĞI YER

Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5 - İstanbul

Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları YAPI ve KREDİ BANKASI'nın kültür hizmetlerinden biridir.

Sevgili kardeşlerim;

İşte yepyeni bir yıla girdik. Bu yüzden içimizde saklayamadığımız, kocaman bir sevinç var. 1967'nin hepimize uğurlu ve başarılı günler getirmesini dileyelim. Ama, yalnızca dilemek yetmez ki. Dileğimizin gerçekleşmesi için pek çok çaba harcamamız gerekir. Şöyle bir benzetme yapalım: Önümüzde 365 yapraklı bir defter var. Bomboş, gıcır gıcır bir defter... Bu defteri öyle rasgele karalamayalım. Onu öyle güzel şeylerle donatalım ki, 1967 bizim için tembellik değil çalışkanlık, hastalık değil sağlık, dargınlık değil barışıklık, umutsuzluk değil mutluluk dolu bir yıl olsun.

Sevgili kardeşlerim;

Biliyorsunuz, dergimiz, geçen yılın başında yayınını durdurmuştu. On aylık ayrılığımız süresince birbirimizi çok özledik. Oysa ben bu ayrılığı daha sık buluşabilmemiz için göze almıştım. Nitekim, 1967'nin ilk günlerinde elinize aldığınız şu dergi, yeni Doğan Kardeş'inizin 10'uncu sayısı oluyor. Artık beni her hafta okuyorsunuz. Bu yüzden ne kadar sevinçliyim, bilemezsiniz!

Şurasını kıvançla belirtmeliyim ki, bugün Doğan Kardeş, tam 70.000 Türk çocuğunun sevgilisidir. Sizlerden aldığı binlerce ve binlerce mektup ise bu sevginin en açık delili... Doğan Kardeş bu bir eşi daha görülmemiş ilgiyi her şeyden önce kardeşlerine; daha sonra da iyiliği, güzelliği ve doğruluğu üstün tutmasına borçludur.

Hemen müjdeliyelim; 1967, Doğan Kardeş'in yenilikler yılı olacak. Yenilik deyince aklıma geldi; bu sayımızda iki resimli hikâye serisine başladık: KAPTAN'ın çocukları EDİ ile BÜDÜ» ve «Ormanlar Hâkimi TARZAN»... Birincisi sizleri gülmekten kırıp geçirirken, ikincisi heyecanlı serüvenleriyle rüyalarınıza girecek...

Sevgili kardeşlerim;

Yapı ve Kredi Bankası'nın Doğan Kardeş okuyucuları için açtığı «Para Biriktirme Fonu Müsabakası»na onbinlerce kardeşimiz katıldı ve şimdiye kadar 10 kişi 500'er liralık İkramiyeli Aile Cüzdanı kazandı. Bakalım, ikinci ve üçüncü tertip kur'anın talihlileri kimler olacak? Üçüncü tertibe katılabilmek için, Doğan Kardeş'in çıkmış olan 9'uncu, 10'uncu ve çıkacak olan 11'inci, 12'nci sayılarının son sayfasındaki yeşil renkli kuponları kesip adresimize göndermelisiniz. Ayrıca, hatırınızda olsun, 7. sayımızdan itibaren dergimizin son sayfasında yayımladığımız kırmızı renkli DOĞAN KARDEŞ İNDİRİMLİ KİTAP KUPONLARI Doğan Kardeş kitaplarını (Dergisini değil) satın alırken 20 kuruş yerine geçecektir.

Sevgili kardeşlerim;

Beni sabırla dinlediniz. Sizlere yürekten teşekkür ederim, Yeni yılınızı en iyi dileklerimle kutlarım. Sonra da... Çok çok selâm hepinize... 70.000 selâm...

DOĞAN KARDEŞ

PARA BİRİKTİRME FONU

Doğan Kardeş'in kardeşleri arasında düzenlediği **PARA BİRİKTİRME FONU MÜSABAKASI** geniş bir ilgi görmüştür. Üç ay süre ile her ay 10 okuyucusuna **YAPI ve KREDİ BANKASI**'nda 500'er liralık para biriktirme fonu hesabı açan Doğan Kardeş'in bu müsabakasının 1. tertip kur'asında kazanan kardeşlerimizin adlarını 8. sayımızda yayımlamıştık.

Para Biriktirme Fonu Müsabakası'nı kazanan ve kazanacak olan kardeşlerimiz alacakları 500'er liralık **«AİLE CÜZDANLARI»**yle **YAPI ve KREDİ BANKASI**'nın bütün ikramiye çekilişlerine de katılabileceklerdir.

«PARA BİRİKTİRME FONU» müsabakasının 3. tertip kur'asına katılabilmek için Doğan Kardeş'in son sayfasında yayımlanan yeşil renkli müsabaka kuponlarının 1, 2, 3 ve 4 numaralısını bir arada ve zarf içerisinde şu adrese göndermek kâfidir:

«DOĞAN KARDEŞ DERGİSİ
Para Biriktirme Fonu Müsabakası
Divanyolu, Klod Farer Cad. No. 5
İSTANBUL

PARA BİRİKTİRME FONU MÜSABAKASININ
2. Tertip Kur'asında
KAZANANLARI
16 Ocak 1967 tarihli 12. sayımızda bildireceğiz.

← **BİZE İYİ YOLCULUKLAR!.. — İngiltere'de, Portway şehrindeki bölge orta okulunun bahçesine konan yolcu uçağı Portway Penguin (Portway Penguen) hareket etmek üzere... Yolcular, az sonra yapacakları uçuşun sevinci ve heyecanı içinde el sallarlarken, uçağın on yaşındaki tecrübeli pilotları son derece sakin, bekliyorlar...**

KÜÇÜK PİLOTLAR

Dünya'nın en güzel oyuncağı nerededir biliyor musunuz? İngiltere'de bir bölge ortaokulu'nun bahçesinde...

Bütün erkek arkadaşlarınıza büyüyünce ne olacaklarını sorun. Hemen hepsi de, «Pilot!» diye karşılık vereceklerdir. Pilot olmak biz çocukların en güzel rüyasıdır. Hepimiz, havada telâşlı telâşlı kanat çırpan, sonra tatlı tatlı süzülen kuşlara imreniriz. Onlar gibi olmak, onlar gibi uçmak isteğini duyarız. Bunu yapamasak bile, kendimizi oyuncak uçağımızın pilotu yerine koyar, öyle avunuruz. Ya oyuncak uçağımız yoksa?... Onun da kolayını buluruz: kâğıttan uçak yaparız.

Bu bakımdan dünyanın en talihli çocukları nerdedir, biliyor musunuz?.. İngiltere'nin Portway şehrindeki bir bölge orta okulunda. Bu okulun çok sevilen müdürü, öğrencilerine hoş bir sürpriz yapmayı kuruyormuş. Sonunda şu parlak düşünce gelmiş aklına: Kırık dökük bir uçağı satın alıp güzelce onardıktan sonra okulun bahçesine koymak!

Okul müdürü bu düşünceyle kalkmış, İngiliz Kraliyet Hava Yolları'na başvurmuş. Hava Yolları da, İkinci Dünya Savaşı sırasında yaralanmış bir uçağı okula armağan etmiş. Buna karşılık öğrenciler, şirketin mensuplarına, en güzel şarkılardan derledikleri bir konser vermişler...

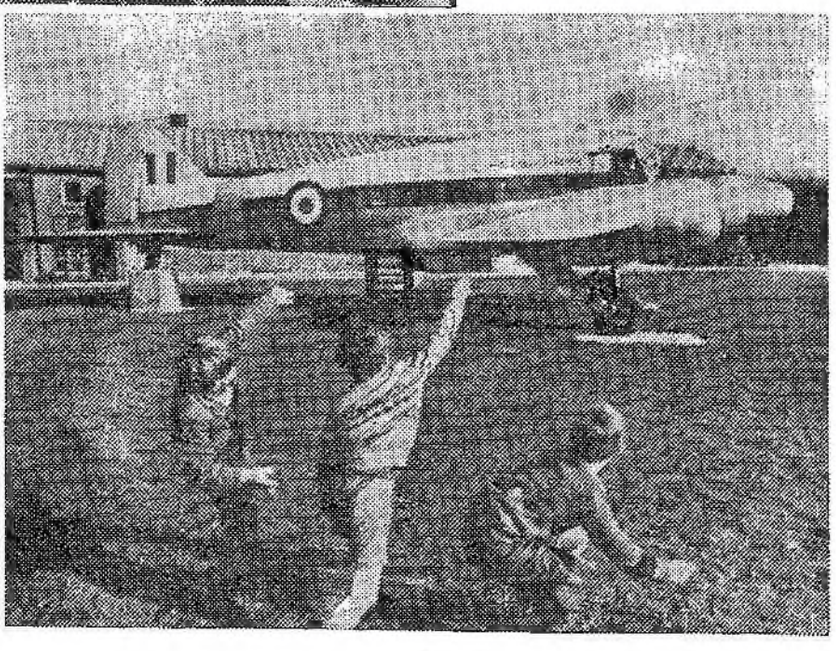

↑ **ZEHİR PİLOT KUMANDA YERİNDE — Uçağımızın bütün kontrol âletleri çalışır durumdadır. Dümeni kullanılabilir. Bir düğmeye basınca, kocaman kanatları inip kalkar. Yalnızca bir tek şeyi eksik: Motoru!... İşte, Zehir Pilot Geoffrey yolculara son ihtarını yapıyor: «Dikkat! Dikkat! Lütfen kemerlerinizi bağlayınız; sigaralarınızı söndürünüz.»**

TALİHLİ ÇOCUKLAR, TALİHSİZ UÇAK — Nedir bu zavallı uçağın çektikleri?.. İkinci Dünya Savaşı'nda düşüp parçalandığı yetişmiyormuş gibi, şimdi de çocuklar onu el bombası yağmuruna tutuyorlar... →

BOĞA

Boğalar çok kuvvetli hayvanlardır. Her inek veya öküzün babası mutlaka boğa değildir. Bir boğanın yavrusu olmak sığırlar arasında bayağı övünülecek bir şeydir. Boğa kuvvetin, gücün bir sembolüdür. Çok eskiden mağara insanları, boğanın acı kuvvetini bildikleri için mağaralarının taş duvarlarını, iri cüsseli mamutların yanı sıra boğa resimleriyle süslerlerdi. Yaban boğası yakalayan bir avcı, sanki Herkül gibi tanrılaştırılırdı.

Milâttan 2.000 yıl kadar önce Girit adasında boğa avına çıkmak, son derece heyecanlı bir spor sayılırdı. Hâlâ bugün bile buna benzer bir oyun olan boğa güreşleri İspanya, Portekiz ve Güney Amerika ülkelerinde yapılmaktadır.

Boğa güreşçiliği bir meslektir ve uzun tecrübeyi gerektirmektedir. Bundan 150 yıl öncesine kadar İngiltere'de de boğa güreşleri yapılırdı, ama artık bu memlekette bu türlü gösteriler yapılmamaktadır.

Çok eskiden, bazı dinler gereğince boğa kurban etmek, Tanrıya gösterilen en yüksek hürmet ve bağlılığın ifadesiydi. Hattâ o kadar ki çoğu kere boğanın kendisi bile Tanrı olarak kabul edilirdi. Boğa kuvvetinin insan üzerindeki etkisi, onu Tanrılaştıracak kadar büyük olmuştur.

Boğa güreşlerinde, müsabakadan önce hayvanı iyice kızdırıp saldırgan hale getirmek için kullanılan kırmızı bez veya pelerinlerin, boğayı gerçekten etkileyip etkilemediği bugün bile bir tartışma konusudur.

Bir boğanın gücü yanında, atın kuvveti pek zayıf kalır.

Traktör icat edilmeden önce boğalar sabana koşulurdu. Bir boğanın 6 ton yük çekebileceğini söylersek, bunun hiç de küçümsenmeyecek bir güç olduğu kendiliğinden meydana çıkar. Bununla beraber boğalar, işde kullanılmak üzere yetiştirilmek istenirse pekâlâ insana alışır, yanına sokulanı boynuzlamaz, yararlı ve dost bir hayvan olur.

Bundan 400 yıl kadar önce Avrupa'da yaşayan vahşi boğalar bugünkü ehli sığırın atasıdır. Sığır cinsinin en irisi bugün Güneydoğu Asya'da balta girmemiş ormanlarda yaşayan bir tür boğadır ki ancak hayvanat bahçelerinde bulunmaktadır. İnsan üç metre boyundaki bu hayvanı görünce ancak o zaman niçin Hindistan'da hâlâ sığırların kutsal sayıldıklarını anlar gibi oluyor.

BOĞA'NIN HAYVANLAR ÂLEMİ'NDEKİ YERİ

Boğa çift-parmaklılar takımının boynuzlugiller familyasından bir memeli türünün erkeğidir. Bu familya çok geniştir. Türlerinin bazıları ince, bazıları tıknaz olur. Her iki eşeyde de bulunan ve içi boş olan boynuzları devamlı kalır ve dallı değildir. Sürüler yaparlar. İnsanlara en yakın olan hayvanlardır.

Bu familyaya giren Boğa'nın insanlara pek yakın olduğu söylenemezse de ondan daha yaban olan Amerika bizonu ile Avrupa bizonu'nu da boynuzlugillerden sayılırlar. Çeşitli antiloplar, keçiler, koyunlar ve sığırlar da bu familyanın üyeleridir.

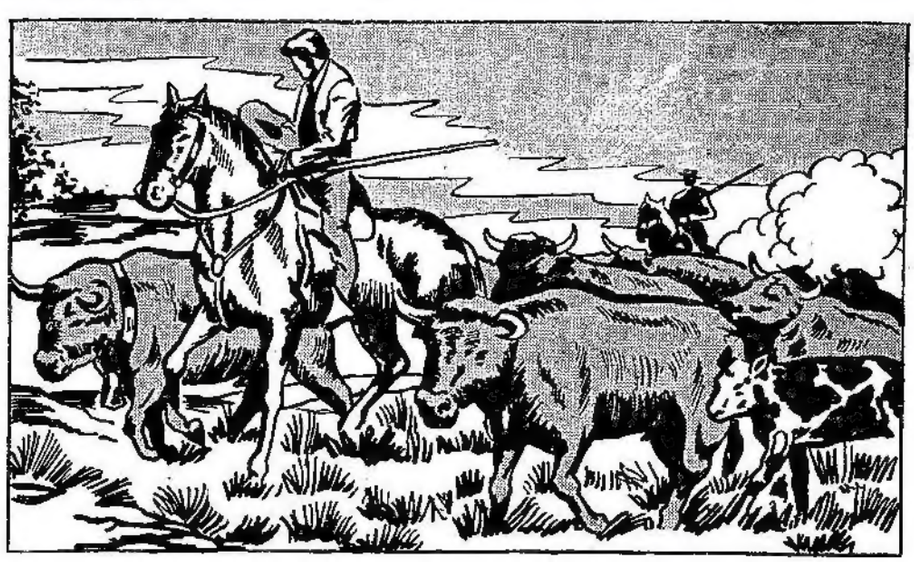

ORMANLAR HÂKİMİ

Tarzan

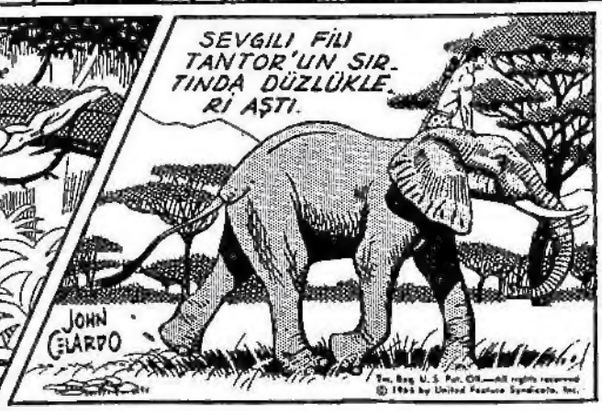

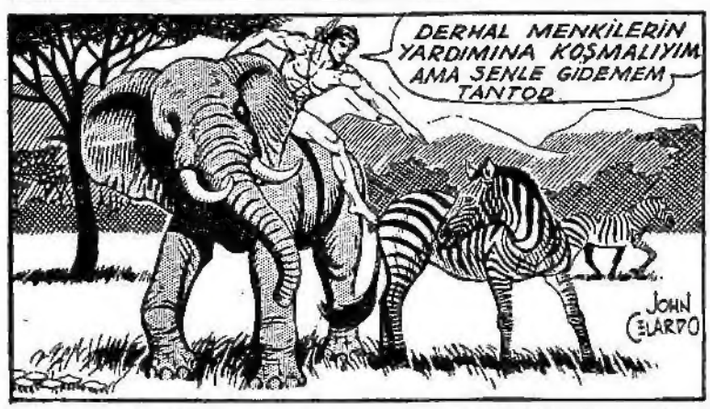

TARZAN BÜTÜN GÜCÜYLE DÜŞEN AĞACI KAVRADI...
JOHN CELARDO
VE ONU İLERİYE FIRLATTI.
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved © 1966 by United Feature Syndicate, Inc.
TAM ZAMANINDA YETİŞTİN TARZAN BENİ ÖLÜMDEN KURTARDIN.
BURALARDA NE ARIYORSUN SEN.
9-9 8465
FIRTINA GEÇTİ SENİ KÖYÜNE GÖTÜREYİM.
HAYIR TARZAN GİTMEM. ORALARDA FELÂKET VAR.
KABİLEMİZİ CANAVAR KÖPEKLER SARDI. SAVAŞÇILARIMIZI BÜYÜLEDİLER!
JOHN CELARDO
BÜYÜLEDİLER Mİ?
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved © 1966 by United Feature Syndicate, Inc.
NE DEMEK BU?
BAYAĞI BÜYÜLEDİLER İŞTE.. BİR BEYAZ KADIN ONLARI ESİR GİBİ KULLANIYOR.
9-10 8466
PEKİ, SENİN KABİLEN NEREDE ŞİMDİ?
HEPSİ GÖÇEBE OLDU, DOLAŞIYORLAR.
JOHN CELARDO
BEN DE ESİR OLMAMAK İÇİN KÖYDEN KAÇTIM.
KÖYDE KALAN BÜYÜLENMİŞ ÇENKÇİLERİ BİR BEYAZ KADINLA BİR ADAM İDARE EDİYOR.
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved © 1966 by United Feature Syndicate, Inc.
9-12 8467
BUNLAR FENA HABER BUNJO
AMA HEPSİ DOĞRU TARZAN
BAKALIM KÖYDEKİ FELÂKET NE. BEN BİR ŞEYLER YAPABİLİRMİYİM?
JOHN CELARDO
EVET BİZİ ANCAK SEN KURTARABİLİRSİN.
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved © 1966 by United Feature Syndicate, Inc.
TARZAN! BAK. İŞTE BİR CANAVAR KÖPEK!
9-16 8468
CANAVAR KÖPEK BİRDEN TARZANIN ÜZERİNE ATILDI.
JOHN CELARDO
DAYAN TARZAN. GELİYORUM!
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved © 1966 by United Feature Syndicate, Inc.
OLDÜRME ONU BUNJO! SAKIN ÖLDÜRME!..
Arkası Var

Adamcağız hayret içinde «Murat, ne yapıyorsun burada» diye sordu.

BİR HİKÂYEMİZ VAR

KILIÇTAN KORKAN ÖLÜM

Ali'cik hastaydı, çok hastaydı. Günlerdir ne yiyor, ne içiyor; küçük karyolasında sessiz ve solgun, yatıyordu. Yoksul bir işçi olan babası, sırf çocuğu bir parçacık eğlensin diye ona ne oyuncaklar almıştı!.. Tekerlekli bir at, kırmızı-sarı bir kukla, kurşun askerler, küçük ve pırıl pırıl bir kılıç...

Ama, Aliciğin onlarla oynayacak gücü yoktu ki! Annesi, oyuncakların hepsini yorganının üzerine dizmişti. Zavallı kadıncağız, ağlamaklı gözleriyle Aliciği süzüyor; onun başucunda, yavrusunu bir an önce iyi etmesi için Tanrı'ya yalvarıyordu. Halbuki, dar gelirli kocasına yardım edebilmek için durup dinlenmeden dikiş dikmesi gerekti. Bu işi daha çok geceleri, herkes uyurken yapıyordu. Tek Ailicik iyileşsin de, o her türlü sıkıntıya razıydı.

Ali'ciğin kendinden dört yaş büyük, bu yıl okula yeni giden bir ağabeyi vardı: Murat. O da kardeşinin bu durumuna çok üzülüyor, fakat hiç belli etmemeye çalışıyordu. Babasının aldığı oyuncaklarda gözü kalmıştı, ama, kardeşi ağlar diye hiçbirine elini sürmüyordu.

Ali'ciğin hoşlandığı tek şey, annesi dikiş dikerken, makinenin çıkardığı gırıltıydı. Bu sesi duyan çocuk, nedense bir parça gülümsüyordu. Herhalde onu, yaşlı ve vahşi bir hayvanın böğürtüsüne benzetiyordu.

O sabah anne yine dikiş dikiyordu. Ansızın kapı çalındı. Okula gitmek üzere olan Murat kapıyı açtı. Babası doktor getirmişti. Murat, geç kalmak pahasına da olsa, sonucu öğrenmek istiyordu. Bu yüzden, olanları iyi görebilmek ve söylenenleri duyabilmek için, sofadaki yüklüğün arkasına gizlendi.

Doktor, Ali'ciğin nabzına baktı, göğsünü dinledi, sırtını yokladı. Sonra tasalı tasalı başını salladı ve babanın koluna girerek onu sofaya çıkardı. Yavaşça:

— «Bakın kardeşim, siz bir erkeksiniz. Bu yüzden beni soğukkanlılıkla dinleyin» dedi. «Çocuğun durumunu hiç iyi görmüyorum. Hattâ diyebilirim ki bu gece gider! Gerçeği karınıza uygun bir dille bildirin!..»

Doktor, böyle söyleyerek vedâ etti ve çıktı. Baba, beti benzi atmış, bir külçe gibi odaya döndü. Murat da kimseye görünmeden okuluna gitti.

Murat, okul dönüşü, annesini ağlar buldu. Anaoğul birbirlerine sarıldılar ve ağlaştılar.

Murat sordu:

— «Anneciğim, kardeşime ağlıyorsun, değil mi?»

Annesi cevap yerine başını salladı. Murat telâş içindeydi:

— «Ali'cik nereye gidecekmiş, anneciğim?»

Kadının aklına iyi bir karşılık gelmiyordu, ama, çocuğunu büsbütün cevapsız bırakamazdı:

— «Yavrucuğum, belki de bu gece, kötü bir adam gelecek, onu alıp götürecek!..»

Kötü adam dediği «ölüm»dü. Fakat Murat bundan pek bir şey anlayamamıştı. Annesini daha fazla üzmek istemedi ve sustu.

Akşam yemeği büyük bir sessizlik içinde yenildi. Sonra hep birlikte Ali'ciğin yattığı odaya geçtiler. Anne, elinde bir süt bardağıyle yatağa yaklaştı. Yavrucak ateşler içinde, kesik kesik soluyordu. Çiçekli yorganın üzeri her zaman olduğu gibi oyuncaklarla donanmıştı. Murat gözlerini onlardan ayırmıyordu. Utana sıkıla babasına yaklaştı ve kulağına fısıldadı:

— «Babacığım, o kılıçla bir parça oynamama izin verir misin?

Baba, üzüntüyle karışık bir öfke içinde kaşlarını çattı:

— «Hasta kardeşinin oyuncaklarını istemeye utanmıyor musun?»

Murat bu ters cevaba ne diyebilirdi ki? Odasına gitti ve saatlerce, ev halkının uykuya dalmasını bekledi.

Yoksul ev ışıklarını çoktan söndürmüştü... Ama, Ali'cikten başka herkes uyanıktı. Bir aralık kadın kocasına döndü:

— «İçimde, Ali'ciği sanki şu an elimizden alıvereceklermiş gibi bir duygu var.» dedi. «Murat'ın farkına varmasından korkuyorum. Zavallı kardeşini o kadar sever ki! Gidip uyanık olup olmadığına bir bakayım.»

Kadın gitti ve az sonra soluk soluğa döndü. Çocuk yatağında değildi. Baba telâşla fırladı. Birlikte evin altını üstüne getirdiler. Murat yoktu. Adamcağız gece kılığıyla, bir çılgın gibi sokak kapısına atıldı ve... çocuğunu oracıkta, kapının eşiğinde, elinde kılıç, beklerken buldu. Hayret içinde sormaktan kendini alamadı:

— «Murat! Ne yapıyorsun burada?»

Murat yalvardı:

— Babacığım, ne olur bırak beni. Kötü Adam'ı bekliyorum. Hele bir gelsin, onu bu kılıçla ikiye böleceğim!»

Şaşılacak şey! Ne o gece, ne de daha sonra, beklenilen Kötü Adam gelmedi. Kimbilir, belki de Murat'ın kılıcından korkmuştu!..

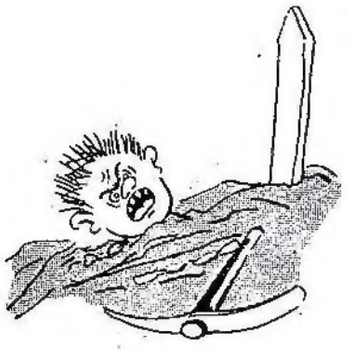

KAZDIĞI ÇUKURA KENDİ DÜŞTÜ.

İtalya'nın Lecce şehrinde bir mezar kazıcısı, o gün de her zamanki gibi mezar kazıyordu. Fakat nasıl olduysa birden dengesini kaybedip kazdığı çukurun içine yuvarlandı. Arkasından da kenarda yığılı duran topraklar kayıp çukuru doldurmasın mı! Zavallı mezar kazıcısının yalnız başı toprakların üzerinde kalmıştı! Adamcağız bağırıp imdat istediyse de, onu görenler dirilen bir ölü sanarak kaçıp oradan uzaklaştılar. Zavallı mezar kazıcısı, aklı başında biri gelip te kendisini oradan kurtarana kadar tam dört saat «İmdat!» diye bağırdı, durdu!

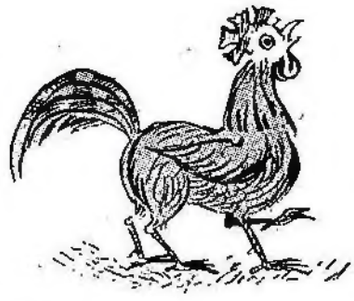

TREN DÜDÜĞÜ GİBİ...

Hamburg yakınlarındaki bir tavuk çiftliğinde, dört ayaklı bir horoz çiftliği gezenlerin ilgisini çekmektedir. Tabiatın bu garip yaratığının başka bir özelliği de tren düdüğü gibi ötmesidir.

OSMANLI İMPARATORLUĞU'nun XVII. yüzyıl başlarında giriştiği savaşlar ağır bir yenilgiyle sonuçlanınca 1718'de Pasarofça Antlaşması imzalanmış ve Padişah Ahmet III, damadı Nevşehirli İbrahim Paşa'yı sadrazamlığa getirmişti. Tarihe «Lâle Devri» adıyla geçen barış ve eğlence çağı, o tarihlerde başlamıştır. Bu oniki yıllık süre içinde savaşların getirdiği yorgunluk ve umutsuzluk, bir zevk ve neşe perdesiyle gizlenmeye çalışılmıştır.

Padişah Ahmet III, keyif düşkünü bir adamdı. Devlet yönetimini vezirlere, özellikle Damat İbrahim Paşa'ya bırakmıştı.

Başta İbrahim Paşa olmak üzere devletin bütün ileri gelenleri, bir «gününü gün etme» çığırı açtılar. Boğaziçi, Haliç kıyıları, yalılar ve köşkler o dönemde pek moda olan lâle bahçeleriyle süslenmeye başlandı. Saray ve çevresiyle bir kısım halk, çalgılı, şarkılı ziyafetlerden, âlemlerden başka bir şey düşünmez olmuştu.

Eğlenceler, yaz günleri daha çok lâle bahçelerinde, yalı kıyılarında yapılırdı. Lâleler arasında binlerce fanus parıldar; kaplumbağalar, sırtlarında yanan mumlarla dolaşırlardı.

Kış gelince de konaklara dönülür, uzun gecelerde, helva sohbetleriyle vakit geçirilirdi.

«LÂLE DEVRİ»NİN COŞKUN ŞAİRİ

NEDİM

Tarihe «Lâle Devri» adıyla geçen zevk ve eğlence dünyasında, Divan edebiyatımızın ünlü şairi Nedim de yaşamıştır.

Asıl adı Ahmet olan Nedîm, 1681 yılında, İstanbul'da doğmuştu. Babası, Anadolu'da, kadılıklarda bulunmuş Mehmet Efendi idi.

Nedîm, İstanbul'un kültürlü çevrelerinde iyi bir medrese öğrenimi yaptı. Bu arada Arap ve Fars edebiyatını çok iyi öğrendi. Medreseyi bitirince de, 1710'da parlak bir imtihan vererek müderris (profesör) oldu.

Şair, başlangıçta Şehit Ali Paşa'dan, daha sonra Nevşehirli İbrahim Paşa'dan destek gördü. Ayrıca padişahın da sevgisini kazandı. Bunlardan özellikle İbrahim Paşa, barışsever, uygarlık ve bilim eserlerine bağlı, edebiyat ve şiir meraklısı bir insan olarak Nedîm'e çok yakınlık gösterdi. Ona hem bir zevk ve fikir arkadaşı oldu, hem de önemli görevler verdi.

Bütün bunlara karşılık Nedîm de, üç çifte kayıklarla gidilen Hisar, Göksu, Çubuklu ve Sâdabad gezintilerine, saz seslerinin bülbül seslerine karıştığı kır âlemlerine, coşkun ve hayat dolu şiiri, ince nüktesi ve çapkın davranışıyla apayrı bir hava getiriyordu:

Bir safâ bahş-edelim gel şu dil-i nâşâda
Gidelim serv-i revânım yürü Sâdabad'a
İşte iskelede üç çifte kayık âmâde
Gidelim serv-i revânım yürü Sâdabad'a
(Gel, şu neşesiz gönlü şenlendirelim
Selvi boylum, yürü, Sâdabad'a gidelim
İşte, iskelede üç çifte kayık hazır
Selvi boylum, yürü, Sâdabada gidelim)

YENİ BİR DEYİŞ

Nedîm hiçbir divan şairinde görülmemiş açık, seçik bir dille son derece büyük rahatlık ve serbeslik içinde, yaşadığı göz kamaştırıcı çevreyi, doğup büyüdüğü güzel İstanbul'u, sarayları, köşkleri, bahçeleri, camileri, şadırvanları, çeşmeleri, akarsuları ve yemyeşil tepeleriyle gözümüzün önüne sermiştir. Onun şiirleri, Lâle Devri'nin, bu renkli ve ışıklı sanat çağının yansıdığı birer aynadır:

Bu şehr'i Sitanbul ki bi-misl ü behadır
Bir sengine yekpare Acem mülkü fedadır
Bir gevheri yekpare iki bahr arasında
Hurşid-i cihantab ile tartılsa sezadır.
(Eş bulunmaz, paha biçilmez bu İstanbul şehrine
Bir taşı verilemez, bütün Acem ülkesine.
İki deniz arasında bu tek parça mücevher
Tartılsa değer, dünyayı aydınlatan güneşle!)

Türk Divan Edebiyatı'ndaki Fars ve Arap edebiyatlarının etkisinden sıyrılarak yerlileşme akımı, Nedîm'in bu deyiş güzelliğinden güç alan bir yeniliktir. Şair, Firdevsî, Hâfız gibi İranlı şairler için övgü dolu mısralar yazmışsa da, onların önünde bir aşağılık duygusuna kapılmamış, hattâ daha ileri giderek, onlarla boy ölçüşmek isteğini duymuştur.

GÜZELLİKLER DİVANI

Nedîm'in biricik eseri «Divan»ıdır. Kitabın ilk bölümü, genellikle padişah Ahmet III ve Damat İbrahim Paşa için yazdığı «kasideler»e ayrılmıştır. Ancak bu kasideler rasgele birer övgü şiiri olmayıp İstanbul'un güzelliklerini, aşkları, Sâdabad eğlencelerini dile getiren mısralarla süslüdür.

Nedîm'e en çok ün sağlayan nazım biçimlerinden biri de «şarkı»dır. Divan şiirinde, yerli bir tür olmak bakımından özel bir yeri olan şarkı, Nedîm'de en yüksek ustasını bulmuştur. Divan'ında ayrıca birkaç rübai, çeşitli kıt'alar, Farsça şiirler ve hece vezniyle yazılmış bir türkü yer almaktadır.

Türk edebiyatı üzerindeki etkisi günümüze kadar uzanan Nedîm'in birçok gazeli ve şarkısı yabancı dillere çevrilmiş ya da bestelenmiştir.

BİR AYAKLANMA VE NEDÎM'İN ÖLÜMÜ

1730 yılında, İstanbul'da bir ayaklanma oldu; Padişah ve çevresinin lüks yaşayışını hazmedemeyen halk, Patrona Halil adındaki bir hamam tellâğının kışkırtmasıyla harekete geçti. Milyonlar sarfedilerek yapılan köşkler, yalılar, lâle bahçeleri, birkaç gün içinde yerle bir ediliverdi. Ayaklanmaya Yeniçeriler de katıldılar. Kendisine yapılan baskı sonunda Padişah Ahmet III, çok sevdiği damadı Nevşehirli İbrahim Paşa'nın boynunu vurdurmak zorunda kaldı.

İşte o günlerde Beşiktaş'taki evinde saklanan Nedîm, isyancıların baskınından kurtulmak için damdan dama kaçarken düşerek öldü.

ir yaz gecesi lâle bahçesinde yapılan bir eğ-
nce... Bu eğlencelerin bir özelliği de sırtların-
a yanan mumlarla dolaşan kaplumbağalardı...

Doğan Kardeş

3 Soru Cevap

A- BU YELKENLİ GEMİ HANGİ ULUSA AİTTİR?
1- FENİKELİLER.
2- MISIRLILAR.
3- VİKİNGLER.

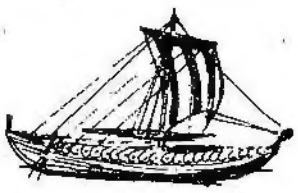

B- BU ÜNLÜ YAZAR KİMDİR?
1. W. SHAKESPEARE
2- RABELAİS.
3- DANTE

C- TARİHTEN ÖNCE YAŞAYAN BU HAYVANIN ADI NEDİR?
1- TİRANAZOR
2- TRİSERATOPS
3- BRONTOZOR

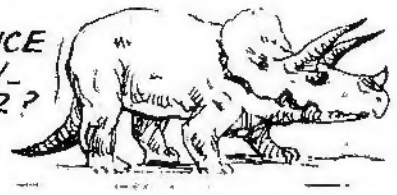

CEVAPLAR: A3 - B1 - C2

YANLIŞI VAR

Orhan babasıyle beraber lokantaya gitmişti. Hava soğuk olduğu için, önce birer çorba içmek istediler. Garson çorbaları getirdi, fakat aksilik bu ya, Orhan'ın babasının tabağında bir sinek vardı.

Orhanın babası öfkeyle garsonu çağırıp bağırdı: «Garson! Bu çorbanın içinde bir sinek yüzüyor!»

Garson tabağa eğilip merakla çorbaya baktı... Sonra, «Yanlışınız var efendim,» dedi. «Yüzmüyor! Boğulmuş!»

★

DİLİ ÇÖZÜLÜVERDİ!

İrlanda'nın Dublin şehrinde Mac O'Gire adında 11 yaşındaki bir erkek çocuğu ateşli bir hastalıktan sonra konuşmaz olmuştu. Doktorların bütün uğraşmaları boşa çıkmış, küçük Mac bir türlü konuşamamıştı. Geçenlerde bir luna parkta eğlenirken başını bir direğe çarpan Mac, önce bayılmış, kendine gelince de, «Başım çok acıyor,» demiştir. Böylece konuşmaya başlayan çocuk, sevincinden başının acısını unutuverdi.

UÇAKTAN GÖRÜNÜŞ

İlk olarak uçağa binmişti. Hemen pencere kenarındaki koltuklardan birine oturdu, emniyet kemerini bağladı, bir süre bekledikten sonra hostesi çağırıp, «Söylerlerdi de inanmazdım,» dedi. «Gerçekten, uçaktan insanlar karınca gibi gözükürmüş!»

Hostes, «Aman efendim, bir yanlışınız olacak,» diye cevap verdi. «O gördükleriniz insan değil, gerçekten karınca... Çünkü uçak daha havalanmadı da...»

TÜRKİYEYİ İYİ TANIYOR MUSUNUZ?

VAN GÖLÜNÜN KUZEYİNDEKİ BU DAĞIN ADI NEDİR?

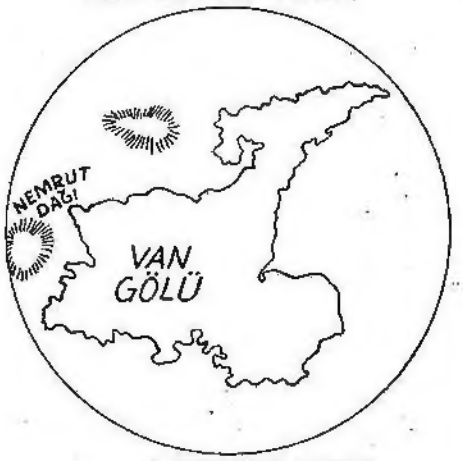

CEVAP: Süphan Dağı

7 YANLIŞ

Uygarlık yazıyle başlar. İlkçağ'da yazının en güzel örneklerini ise Eski Mısırlılar vermiştir. Günümüzün bilginleri durup dinlenmeden bu yazıtların anlamını çözmeye çalışıyorlar. Yandaki resimlerde iki ünlü bilgin, Prof. Düşüngen ile Prof. Hepyazar'ı harıl harıl çalışırken görüyorsunuz. Bu iki resim arasında 7 tane fark var. Bakalım siz 2 numaralı resimde bu farkları bulabilecek misiniz?

★

DEĞİŞİKLİKLER:
1) Solda, bir kitap fazla. 2) Soldaki bilginin kalemi bir parça eğik. 3) Aynı bilginin yakası belirtilmemiş. 4) Soldaki taş blokunu duvara tutturan çivi gösterilmiş. 5) Eski Mısırlı kadının saçının uzantısı biraz daha kısa. 6) Sağdaki bilginin başının üzerinde bulunan işaretlerden, alttan üçüncüsü yok olmuş. 7) Sağdaki yazı sütununun üzerindeki işaretlerden biri tersine konmuş.

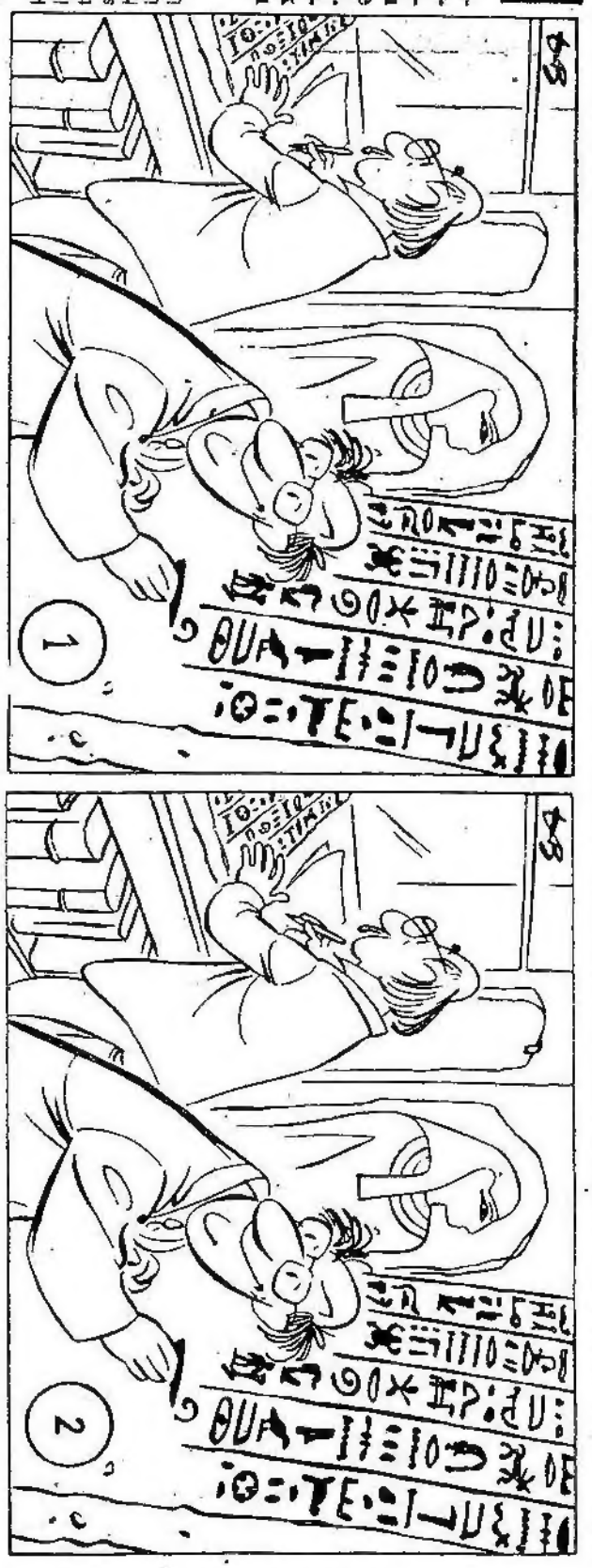

KAPTAN ve çocukları EDİ ve BÜDÜ

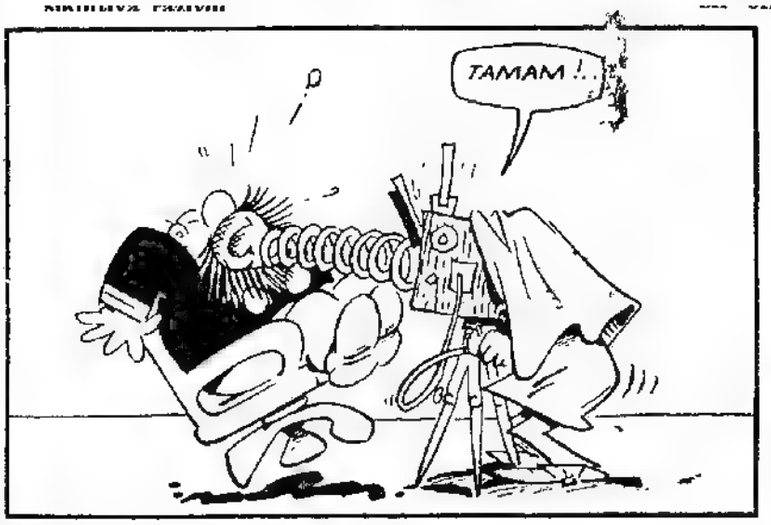

Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved
©1946 by United Feature Syndicate, Inc.

KAPTAN
ve çocukları
EDİ ile BÜDÜ
by R. DIRKS
8-28
SEYTAN SU ÇİKOLATALAR DAN BİR KAÇINI YE DİYOR...
NE HOŞ ÇİKOLATA
SENİ AHLAKSIZ DOLANDIRICI SENİ!.. HEM YANLIŞ DİŞİMİ ÇEKERSİN, HE DE 10 LİRA İSTERSİN HA?..
R. DIRKS 8-28
TAMAM!..
İSTE BAKIN!.. HABERİNİZ OLMADAN DİŞİNİZİ ÇEKİVERDİM. 10 LİRA VERECEKSİNİZ.
Tm. Reg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved
©1966 by United Feature Syndicate, Inc.

ARSADAKİ DEMİR KAPI

ÇIKAN KISMIN ÖZETİ

İçlerinde biri kız olan oniki-onüç yaşlarında dört öğrenci her zaman oynadıkları arsada kapısı demir olan bir mahzen bulurlar. Burasını kendilerine lokal yapmak için temizlerler. Bu sırada karşılarına demir kapaklı ikinci bir mahzen çıkar. Doğan'ın burada bulduğu madenî çubuğun altın olduğu anlaşılır. Arsanın sahibi İhtiyar da Cinci Hoca'dan söz eder. Bunun üzerine dört çocuk ikinci mahzendeki araştırmalarına hız verirler.

Yazan: K. TUĞCU

10

Sevim tüylerin yanına kadar giderek oraya atılanı da getirdi:

— «Al sana, bununla da yirmidört,» dedi. «Bir tanesini de polisler almıştı, eder yirmibeş.»

İçlerindeki korku gitmişti. Oğuz basamaklardan inerek bir cesaret gösterisi yaptı. Tüy parçalarının üstüne kadar gitti. Ayağiyle çiğniyordu. Birden durdu ve:

— «Çocuklar,» dedi. «Burada, köşede bir şey var.»

Doğan sopa ile koyun pöstekisine benziyen tüyleri çekti. Köşede diz boyu yükseklikte, iki tarafı kulplu bir çömlek vardı. Sopanın ucuyla çekti, fakat çömlek yerinden kıpırdayacak gibi değildi. Eliyle yapıştı, hayli zorlayarak kaldırdı.

— «Bunun içi ağır bir şeylerle dolu çocuklar,» dedi.

Çömleği iki kulpundan tutarak merdivenin önüne kadar getirdi. Demir çubukları bir köşeye yığıp birkaç gaz tenekesi molozu yukarıya çıkardılar.

Nemli hava başlarına bir sersemlik vermişti. Doğan:

— «Bugünlük yeter, dedi. Benden pes.»

Ağır işler ona düştüğü için hepsinden çok yoruluyordu. Küreği, sopayı aşağıda bıraktılar. En arkada kalan Sevim:

— «Çömleği alalım,» dedi. «Belki içinde Cinci'nın atınları vardır.»

Oğuz'la Doğan çömleğin birer kulpundan tutarak basamaklara oturta oturta yukarıya çıkardılar.

Lokalde toplandıkları zaman kapak kapandı, üzerine Doğan'ın getirdiği hasır parçası serildi.

Arsadan güneş çekilmişti. Ama sıcak yerindeydi. Temiz havayı bol bol ciğerlerine çekiyorlardı.

Doğan'ın yine içi durmamıştı. Dışarıda, park haline getirdikleri yere kadar çömleği getirdi. Işıkta dikkatle incelediler. Çömleğin epeyce geniş olan ağzına bir harç dökülmüştü.

Doğan eline bir çivi alarak bu harcı kazırken:

— «Bu alçı,» dedi. «Galiba şöylece kaldırıp yere çarpmak lâzım. Kim uğraşacak.»

Kaya seslendi:

— «Sakın ha, kim bilir kaç senelik şey. Belki antikadır. Önce yüzünü temizlesek iyi olacak.»

Arsadaki kuyunun üzerinden ağır taşı kaldırıp bir kova su çektiler. Sevim bir bez parçasiyle çömleğin üzerini temizlemeye başladı. Temizlendikçe ortaya birtakım dallar, çiçekler çıkıyordu. Kulpları bile işlemeliydi. Doğan:

— «Bizim mahalledeki eczanede de böyle süslü bir vazo var,» dedi.

Çakısını çıkartarak alçıyı kazımaya başladı. Yavaş yavaş bir delik açıldı. Delik açılınca da iş kolaylaştı. Hepsi susmuş, Doğan'ın çalışmasına bakıyorlardı. Gözleri de etraftaydı.

Sevim'in babası «Böyle nohut kadar elmasın arsada ne işi var» diye sordu.

Bekçinin oğlu vazonun kapağındaki alçıları tamamiyle çıkarttı. İçine dökülenleri de elini sokarak temizledi. Alçının altında çürümüş bir bez vardı. Onu da çıkardığı zaman yüzü kıpkırmızı kesildi. İki elini birden vazonun ağzına kapatmıştı. Sevim:

— «Ne var?» diye sordu.

Doğan cevap vermeden vazoyu kucaklayarak lokale götürdü. Arkadaşları da ardından gelmişlerdi. Burada, vazoyu yere devirdi. Kimi yeşillenmiş, kimisi olduğu gibi pırıl pırıl duran altınlar toprağın üzerine akıverdiler...

ELMAS DÜĞME

Sevim o akşam, yemekten sonra erkenden odasına çekilmişti. Babası yemekte biraz azarlamıştı. Saatlerce evden çıkmasını, oğlanlarla arkadaşlık etmesini pek istemiyordu. Tatil aylarında olsun biraz da annesine yardım etmesi gerekti.

Kız, ingilizce kitabını alarak divanın üzerine kurulmuştu. Babası içeriye girince toplandı. Ayağa kalktı, ayağa kalkınca da kucağından bir şey düştü yere.

Doktor, kızından önce iğilerek halının üzerindeki şeyi aldı. Parmağının arasında tutarak baktı:

— «Bu ne?» diye sordu.

Sevim kızararak:

— «Düğme baba,» dedi.

— «Ne düğmesi?»

— «Ne bileyim, avize billûru gibi bir cam düğme.»

— «Düğme olduğunu ne biliyorsun?»

— «Baksana baba altında bir yere tutturmak, dikmek için halkası var. Başka ne olacak?»

Doktor cam parçasına daha dikkatle baktı, sonra kapıya döndü:

— «Müzeyyen!» diye seslendi.

Sevimin annesi içeriye girdi. Doktor:

— «Baksana şuna!» dedi.

Kadın doktorun uzattığını aldı. Dikkatle baktıktan sonra:

— «Elmasa benziyor,» dedi.

— «Ver bakayım, şimdi anlarız.»

Doktor, Sevimin düğmesini aldı, iki parmağının arasında tutarak sivri köşesini pencere camına bastırıp aşağıya doğru çekti. Camın üzerinde kısa, beyaz bir çizgi belirmişti. Doktor:

— Sevim bunu nereden buldun?» diye sordu.

— «Bizim arsada buldum baba?»

— «Böyle nohut kadar elmasın arsada ne işi var?»

— «Elmas mı?»

— «Evet, tam elmas. Camı çizdiğini görmedin mi?»

— «Ben ne bileyim baba?»

— «Neresinde buldun, yolda mı?»

— «Hayır, Doğan kürekle oturduğumuz yeri temizliyordu. Molozların arasında gördüm. Aldım.»

— «Bu nasıl iştir kızım, geçen gün Doğan bir demir çubuk buluyor, altın olduğu anlaşılıyor. Sen cam düğme buluyorsun, halis elmas çıkıyor.»

— «Baba bir şey bulmak kabahat mı? Bız orada oturuyoruz. Kimseden bir şey çalmaya niyetim yok!»

— «Sana çaldın demiyorum. Ben bunu yarın bir kuyumcuya göstereceğim.»

— «Göster baba, bana ne?»

Doktor odadan çıkınca Sevim kendi kendine:

— «Başımıza işler çıkacak galiba,» diye söylendi. «Ya çömlekteki Cinci'nin altınlarını görse ne yapacak?»

Kaya ile Doğan vazoyu lokale götürmüş, orada üzerlerinde başka başka resimler bulunan tam ikibin beşyüz altın saymışlardı. Sonra vazo, kapak açılarak ilk basamağa konmuş ve üzeri tekrar toprakla örtülmüştü.

Dört çocuğun da gece pek rahat uyumadığı muhakkaktı. Sabahleyin Sevim babası gittikten sonra kitaplarını toplayıp:

— «Anne ben Kaya'ya gidiyorum,» dedi. «İngilizce çalışacağız.»

— «Başınıza bir gelecek var ama bakalım ne zaman,» dedi.

Sevim kafa tuttu:

— «Anne, insanın moralini bozma Allahını seversen. Zaten canım sıkılıyor.»

(Devamı var)

KORKUNÇ YENGE

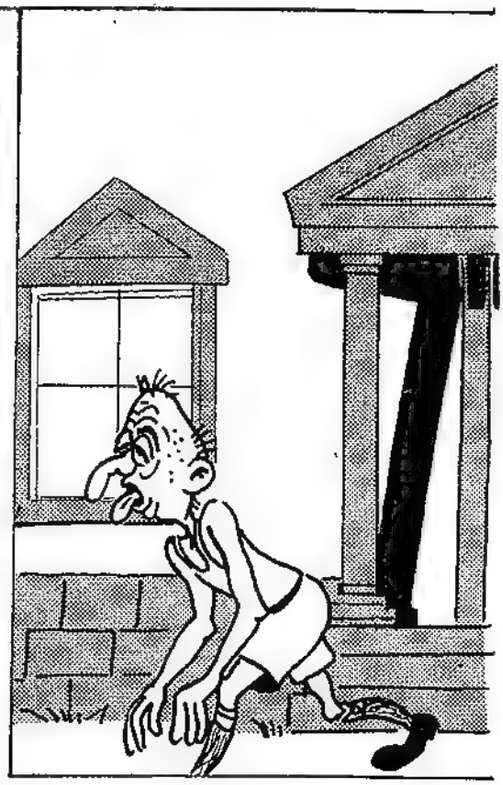

UÇAN ADAM

UÇAN ADAM DÜNYA'YI TEHDİT EDEN TEHLİKEYİ BAŞARIYLA ATLATTIKTAN SONRA, GÖKYÜZÜNDE HER ZAMANKİ GİBİ DOLAŞMALARINDAN BİZİNE ÇIKMIŞTI..
1

ŞURADA GARİP GÖRÜNÜŞLÜ BİR UÇAK VAR. ONUN İÇİNDE KİMLER BULUNDUĞUNU KONTROL ETMELİYİM...

İNSAN ÜSTÜ GÖRME GÜCÜMLE UÇAĞIN İÇİNE BAKAYIM...

BİLİMSEL ARAŞTIRMA YAPIYORLAR

O SIRADA..
O NE? GÖKYÜZÜNDE BAŞIBOŞ DOLAŞAN KRİPTONİT KÜRECİKLERİ ARASINDA PARÇALANMIŞ HAVA GEMİLERİNİ YİYEN BİR CANAVAR...

ŞUNU KORKUTUP KOVAYIM DA DÜNYA'YA YAKLAŞMASIN... TAMAM.. BU İŞ DE OLDU...
© 1964 National Periodical Publications, Inc. A Bell-McClure Syndicate Feature

ŞIMDI DÜNYA YA DÖNEBİLİRİM...

O SIRADA DÜNYADA...
EYVAH! BİRDEN KORKU BASTI... ATLAYAMIYACAĞIM...
CAMBAZA BİR ŞEY OLDU... ATLAMAKTAN KORKUYOR...

EY-VAAH!
KORKUDAN DENGESİNİ KAYBETTİ ZAVALLI TAŞLARIN ÜZERİNE DÜŞECEK.. İMDADINA KOŞMALI...
1314

ORTAÇAĞDA

(Devamı var)

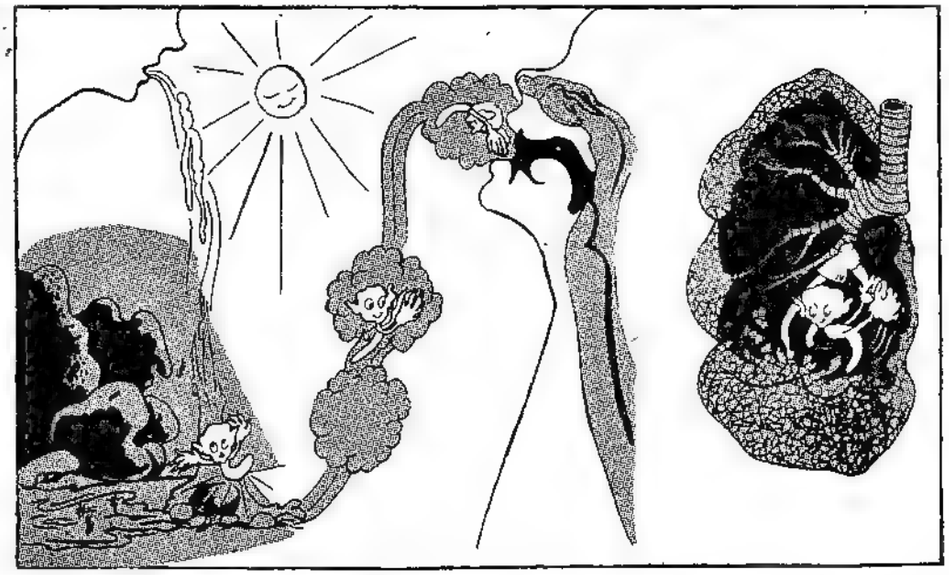

Verem mikrobunun hastalıklı bir insandan sağlam bir insana nasıl geçtiğini gösteren temsilî resim.

Verem, bilgisizliğin ve yoksulluğun doğurduğu korkunç hastalıktır. Her yıl, dünyada ve yurdumuzda onbinlerce insan, bu hastalığın kurbanı olarak ölür.

İşte bizler de, okullarımızda, veremin tehlikelerini ve ondan korunma yollarını öğrenmek üzere, 6-11 Ocak tarihleri arasını «VEREM HAFTASI» olarak ayırmaktayız.

***

BİLGİSİZLİĞİN VE YOKSULLUĞUN DOĞURDUĞU KORKUNÇ BİR HASTALIK

V E R E M

Verem, «KOCH BASİLİ» denilen bir mikrobun akciğerlere yerleşerek yol açtığı bulaşıcı bir hastalıktır.

Verem, «Koch» basili denilen bir mikrobun akciğerlere yerleşerek yol açtığı, ateşli ve bulaşıcı bir hastalıktır. Az önce de söyleğimiz gibi, bir yoksulluk hastalığıdır. Çünkü, kötü beslenen ve izbe evlerde yaşayan kimseler, vereme daha yatkındırlar. Büyük üzüntüler de bu hastalığı doğuran nedenler arasındadır.

Verem bulaşıcıdır. Veremli kimselerin tükrükleri, artıklarıyle ve hattâ soluklarıyle insana geçer. Bu yüzden, veremlilerle karşılaştığımızda, onlardan elimizden geldiği kadar uzak durmalı, kullandıkları eşyaya dokunmamalıyız. Hele veremli inek sütü içmekten dikkatle kaçınmalıyız.

Veremin belli başlı habercileri şunlardır: Sürekli zayıflama, hafif ateş, iştahsızlık, yorgunluk, göğüs ağrısı, öksürük, terleme, hazımsızlık, sinirlilik... Kendinde bu gibi belirtileri duyan kimse, hiç vakit geçirmeden doktora başvurmalıdır. Bu dönem, hastalığın kolayca yenilebileceği başlangıç çağıdır.

Hastalığın ilerlediği ikinci dönemde ise yukardaki belirtiler daha da çoğalır. Hasta balgam çıkarmaya başlar ve zaman zaman kan tükürür.

Üçüncü dönem, hastanın çok sıkı bir tedavi görmediği takdirde, ölümle karşı karşıya bulunduğu tehlikeli durumdur. Bu dönemde, hastanın akciğerleri günlerce sürebilecek, bazan da öldürücü kanamalar yapar.

Veremin tedavisinde gözönünde tutulacak yollara gelince: Tam bir dinlenme, iyi beslenme, hafif ve temiz hava gereklidir. Ayrıca hastaya streptomisin, P.A.S. gibi ilâçlar verilir, gerektiğinde akciğer ameliyatı yapılır. En iyisi, hastayı prevantoryum ve sanatoryum denilen sağlık yurtlarına kaldırmaktır. Çünkü, yukarda saydığımız tedavi biçimleri, adı geçen yerlerde eksiksiz olarak uygulanabilir.

Bizde, 1956 yılında kurulan Verem Savaş Derneği, yurdun dört bucağında sağlık merkezleri, dispanserler kurmuştur. Yurttaşlarımız buralarda muayeneden geçirilerek, gerekirse tedavi altına alınmaktadır. Okul okul dolaşıp BCG aşısı yapmak da işte bu derneğin bir hizmetidir. Hastalığın daha başlangıçta anlaşılmasını sağlayan bu çok önemli aşıyı mutlaka yaptırmak gerekir.

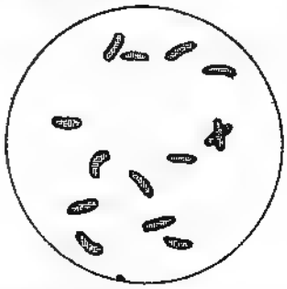

Koch Basili'nin mikroskop altında görünüşü

İnsanların kitle halinde ölümüne yol açan salgın hastalıklar, vücuda giren zararlı mikropların eseridir. Bu mikropların 19'uncu yüzyılda, çok geliştirilen mikroskoplar aracıyle bulunup tanınması, insanlık tarihinin en büyük zaferleri arasında yer alır.

Bunlardan verem mikrobunu bulan, Robert Koch (Kok okunur) adlı bir Alman doktoru ve bakteriyologudur.

1843 yılında doğan bu ünlü bilgin, parlak bir ilk ve orta öğrenim döneminden sonra Göttingen Tıp Fakültesi'ni de bitirerek doktorluğa ve tıp konusundaki büyük araştırmalarına başladı. İnsanları pençesinde kıvrandıran amansız hastalıklar nereden doğuyordu? Onlardan kurtuluş yolu yok muydu?

Robert Kock, bu sorulara karşılık verebilmek için ömrü boyunca laboratuvarlara kapandı, mikroskobunun başında durup dinlenmeden çalıştı.

Büyük bilgin, uzun süren denemeler sonunda 1882'de verem mikrobunu keşfetti. Bu önemli buluş, tıp dünyasında büyük yankılar uyandırdı ve mikroba, «Koch basili» denilmek suretiyle bilginin adı verildi.

Daha sonra Robert Koch uzun bir dünya yolculuğuna çıktı. Asya uluslarını kırıp geçiren kolera mikrobunu, 1883'de, Kalküta'da buldu. Afrika'da ise, öldürücü bir salgın durumuna gelen uyku hastalığının çe-çe sineklerinden geçtiğini ortaya koydu. Malarya ve tifüs gibi hastalıklar üzerinde incelemeler yaptı.

İnsanlığa yaptığı eşsiz hizmetlerden dolayı 1905'de «Nobel Tıp Ödülü»nü kazanan Robert Koch, 27 Mayıs 1910 günü 67 yaşında öldü.

Verem Basilini Bulan Bilgin:

ROBERT KOCH

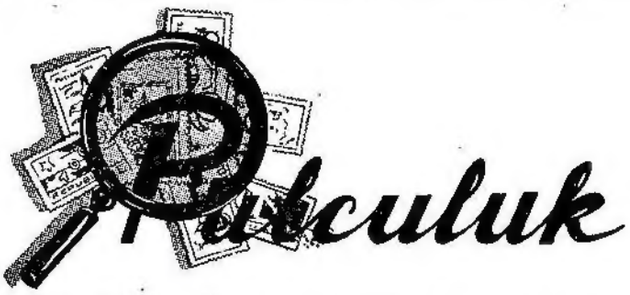

DAMGASIZ YENİ PULLARLA KOLEKSİYON YAPMA

Damgasız pullardan yeni koleksiyon yapmak, damgalılara nazaran biraz paraya bağlı bir iştir. Böyle bir koleksiyon yapmaya karar veren amatör bir koleksiyoncu herşeyden önce bir klasör temin eder. Bu klasöre konulan pullar kıvrılmadan ve nem etkisiyle birbirine yapışmadan korunmuş olur. Her amatörün çeşitli boy ve kalınlıkta bir klasör sağlaması çok paraya bağlı bir iş değildir.

Yeni pullar nereden ve nasıl temin edilir? Amatör bir koleksiyoncu klasörünü aldıktan sonra iş, bu klasör sayfalarına sıralanacak pulların teminine gelir. Yeni pullar birkaç yerden satın alınabilir:

1) Yeni pullar ilk çıktığında posta idaresi bunları bütün posta merkezlerine kâfi miktarda dağıtır. Bu merkezler gişelerinde arıyanlara yeni pulları birer ikişer seri ya da bloklar halinde üzerlerindeki değerden satar. Koleksiyoncu için en iyi usul budur.

2) Türkiye Posta Dairesi Başkanlığı koleksiyonculara bir kolaylık olmak üzere ve az sayıda basılan pulların temin edilebilmesi için bir abonman usulünü uygulamaktadır. Bu usulde koleksiyoncu en yakın posta merkeziyle anma serilerinden temin etmek istediği miktar için bir anlaşma imzalar. Böylece posta merkezi koleksiyoncuya yeni çıkan her seriyi ayırır. Yalnız Türk Pulları koleksiyonu yapan amatör için bu usul en elverişlisidir.

3) Belirli süre içinde posta gişelerinden pul alamıyan koleksiyoncular ihtiyaçlarını pul ticareti yapan müesseselerden bir miktar kâr vermek suretiyle temin ederler.

4) Çeşitli kulüplere girerek veya dergilere ilân vermek suretiyle dünya koleksiyoncularıyle pul değişebilirler.

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİNİN 10. YILI ANMA SERİSİ

P.T.T. İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin kuruluşunun 10. yılını anmak üzere bir seri yayımlamıştır. Üç puldan meydana gelen bu seri ofset usulüyle 100'lük tabakalar halinde ve dört renkli olarak basılmıştır. Serinin tirajı 200.000'dir. Üç ayrı değerde olan pullardan 50 kuruşluğu Üniversite Rektörlük binasını, 1 liralığı «Atom Sembolü»nü, 130 kuruşluğu da Üniversite'deki çeşitli bilim dallarını stilize eden bir kompozisyonu göstermektedir. 15 Kasım'da tedavüle çıkan bu anma serisi 14 Mayıs 1967 günü akşamı satıştan kaldırılacak ve geçerlik süresi devamlı olacaktır.

Değer: 0.50 TL. Boyut: 26×41
Konu: Üniversite rektörlük binası.

Değer: 1 TL. Boyut: 26×41
Konu: Atom sembolü

Değer 1.30 TL. Boyut: 26×41
Konu: Üniversitedeki çeşitli bilim dallarını stilize eden kompozisyon

ÖZEL POSTA PULLARI SERİSİ

P.T.T. İşletmesi Genel Müdürlüğü resmî muhaberatta kullanılmak üzere bir «Özel Posta Pulları Serisi» yayımlamıştır. Altı puldan meydana gelen bu seri ofset usulüyle basılmış olup tek renklidir ve Türk Halı motifleriyle bezenmiştir. Değerleri de çeşitli olan altı puldan 1 kuruşluğu kavuniçi rengindedir ve Uşak halısı motifini göstermektedir. Öteki değerlerin renkleri ve gösterdikleri motifler şunlardır:

50 kuruşluk yeşil, Bergama halısı motifi; 1 liralık mavi, Lâdik halısı motifi; 150 kuruşluk bordo, Selçuk halısı motifi; 2 liralık kahverengi, Yürük halısı motifi; 5 liralık eflâtun, Anadolu halısı motifi.

Pullardaki halı motifleri Sümerbank Genel Müdürlüğünden sağlanmıştır.

Uşak halısı motifi

Lâdik halısı motifi

Yürük halısı motifi

Bergama halısı motifi

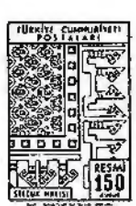

Selçuk halısı motifi

Anadolu halısı motifi

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Ankara'da iç ve dış yardımlarla kurulmuş bir öğretim müessesesidir.

Eski Ön Asya uygarlıklarını dile getiren ve Ankara'nın 7 kilometre batısında, Eskişehir yolu üzerindeki bir alanda bundan 10 yıl önce kurulan Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin fakülte binalarıyle öteki tesisleri henüz tamamlanmamıştır. Ama birkaç yıl sonra bu alanda 35.000 kişilik bir şehir meydana gelecektir. Kırk öğrenci ve altı öğretim üyesiyle öğretime başlıyan bu modern üniversitede bugün 4584 öğrenci ve beş yüz öğretim üyesi bulunmaktadır.

Üniversitenin öğretim dili İngilizcedir ve öğretim süresi dört yıldır. Öğrencileri arasında Orta Doğu ve öteki yabancı ülkelerden gelen öğrenciler bulunmakla birlikte büyük çoğunluğu Türk öğrenciler teşkil etmektedir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin Mimarlık, İnşaat Mühendisliği, Maden Mühendisliği gibi çeşitli fakülteleri vardır. İngilizce dilini bilmeyen öğrenciler için bir hazırlık sınıfı vardır. Çok yüklü ve ağır bir öğretim programı uygulayan bu üniversitemizde haftada 30 saat ders yapılmakta, bu arada öğrenciler tez ve projeler hazırlamaktadırlar. Her 15 günde bir yapılan imtihanlarda alınan notların yıl sonundaki büyük imtihanlara etkisi vardır.

OKUYUCU KÖŞESİ

Aşağıda şiirini okuyacağınız Ali Alper kardeşimiz geçen yıl Moda İlkokulu'nu pekiyi ile bitirmiş. Sonra girdiği 5 kolejin imtihanını da kazanmış. Şimdi Sen Jozef Lisesi'nin hazırlık sınıfına devam ediyor.

ÖĞRETMENİM

Ali Alper

Okula başladığım gün
Şaşırmıştım büsbütün
Sınıf nedir bilmiyordum
Dersten anlamıyordum.

Bana beş yıl ders verecek
Hem arkadaşlık edecek
Güzel öğretmenimin
Adını bilmiyordum.

Sonradan öğrendim ben
Güzel öğretmenimden
Neymiş okumak yazmak
Akıllı adam olmak.

Resim nedir bilmiyordum
Panolara o astı
Yazı nedir bilmiyordum
O öğretti, o baktı.

Sınıfta annem oldu
İmdadıma koşuştu
Beşinci sınıfa kadar
Bizi aldı getirdi.

Ana şefkatile
İyi kalpliliğile.

Sevgi Çağlı

Bu minik şiir ise Söke'de oturan ve Jaletepe İlkokulu'nun 3'üncü sınıfında okuyan Sevgi Çağlı kardeşimizin:

ANNEM

Ninni dedin büyüttün
Tıpış tıpış yürüttün
Sonra beni konuşturup
«Anne!... Anne!...» dedirttin.

NAZİF KAÇAR: Uzunçarşı, No. 81 - NAZİLLİ **(13 yaşındaki bu kardeşimiz, yurt içinde ve dışındaki pul meraklısı ve İngilizce yazan 13-15 yaşlarındaki arkadaşlarla mektuplaşmak istiyor.)**

MEHMET ÖZEN: İzzet Paşa Mahallesi, Yeşildere Sokak No. 60 - ELÂZIĞ **(Özellikle yabancı ülkelerdeki arkadaşlarıyla İngilizce mektuplaşmak ve pul değişmek istiyor.)**

EMİN KENAR: Hamdiye Mah. İstasyon Cad. Höyük Geçidi No. 7 - BABAESKİ **(Pul ve kartpostal koleksiyonu yapan bu kardeşimiz aynı zamanda şiir ve hikâye yazmaya da meraklı. Yabancı ülkelerdeki arkadaşlarıyla Almanca ve Fransızca mektuplaşmak, pul değiştirmek istiyor.)**

MATHİLDE HAFLİGER: Bethesda-Pflegeheim, 8700 Küsnacht / ZH - İSVİÇRE: **(Bu İsviçre'li kardeşimiz Fransızca, İngilizce ve Almanca'dan başka bazı doğu dillerini, bu arada Türkçe'yi de bilmektedir. İki defa İstanbul'a gelmiş olan Mathilde, Türkleri çok sevdiğini, onlarla mektuplaşmak istediğini yazıyor.)**

YUSUF MEHMET: Kura Baba A, No. 8, Lefkoşe - KIBRIS **(Kıbrıs'lı ırkdaşımız, Türk kardeşleriyle İngilizce veya Türkçe mektuplaşmak istiyor.)**

Doğan Kardeş Kitapları

Joseph Kessel
ASLAN

Bu kitapta Afrika'nın binbir tehlikeyle dolu bölgelerini, balta girmemiş ormanlarını, yırtıcı hayvanlarını bir film heyecanıyla okuyacaksınız. Hele ormanların kralı Aslan'la bir genç kızın ve babasının dostlukları sizi şaşkına çevirecek. Fiatı 5 lira. (Beş kupon gönderecek olan kardeşlerimize 4 lira).

Maurice Genevoix
BAHARI GETİREN KIRLANGIÇ

Bu kitapta hepsi de birbirinden tatlı ve çekici masallar yer almaktadır. Okuduğunuz her sayfada, ya hasta kızcağıza şifa getiren minik bir kırlangıç, ya dile gelip konuşan bir sandal ya da mışıl mışıl salıncağında uyumakta olan bir bebeğin başucunda dikilen bir geyik çıkacak karşınıza... Bu güzel kitap 4 liradır. (Dört kupon gönderecek olan kardeşlerimize 320 kuruştur.)

Eflâtun Cem Güney
EVVEL ZAMAN İÇİNDE

İşte size, adını radyoda da çok duyduğumuz Eflâtun Cem Güney amcamızın derleyip yazdığı eşsiz Türk masalları: Sırmalı Pabuç, İncili Yorgan, Üç Turunçlar, Sedef Bacı, Gelincik Günü, Hamur Bebek, Kösedağı, Perili El, Altın Perçemli Çocuk, Üç Elma... Bu güzel masalları yalnızca okumakla kalmayacak, arkadaşınıza, kardeşinize anlatmaktan da büyük bir zevk duyacaksınız. Fiatı 5 lira. (Beş kupon gönderecek olan kardeşlerimize 4 lira).

KARİKATÜR

— *Dişlerini fırçaladığın belli!..*

— *Oğluma çok fazla coğrafya öğretmişsiniz...*

— *Şimdi pek iyi durmuyor ama,, gelecek kış çok yakışacağına eminim...*

BULMACA

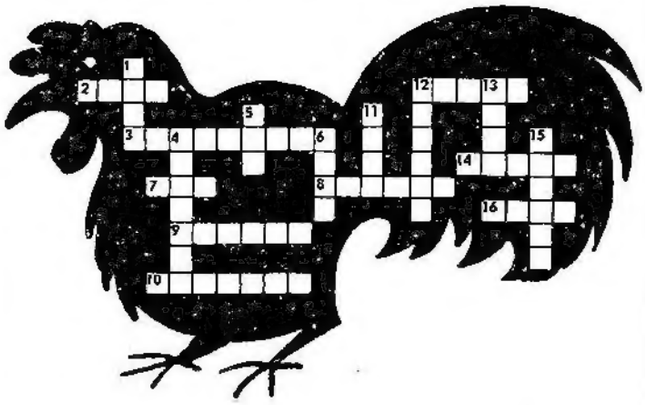

SOLDAN SAĞA: 1 — İstanbul'da bir semt, 3 — Bir deniz, 7 — Mendil, yazma, başörtüsü gibi kadın eşyasının kenarına iğne ile örülen veya örüldükten sonra dikilen bir türlü dantela, 8 — Koku, 9 — Kurultay, 10 — Baklagillerden eflâtunla kırmızı arası renkte çiçek açan güzel bir süs ağacı, 12 — Fikirler, 14 — Azerbaycan türklerinden olan kimse, 16 — Hâmız.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1 — Küçük, 4 — İkiyüzlü, 5 — Kan, 6 — İçine mektup konur, 11 — Bir asker topluluğu, 12 — Tersi yavaş, ağır, 13 — Gücü bir işe yetmez olan, 15 — Ticaret eşyasını saklamaya yarayan yer.

GEÇEN HAFTAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Soldan Sağa: 1 — UTAN, 4 — DAKİKA, 9 — ARAKİYE, 10 — KİLER, 11 — KAÇO, 12 — LİR, 13 — NE, 14 — EYİSA, 16 — EFENDİ, 17 — TENCERE, 20 — SİİRT.

Yukarıdan Aşağıya: 2 — ADAKALE, 3 — HARİCİYECİ, 5 — KALORİFER, 6 — KIR, 8 — AY, 13 — NANE, 15 — SERT, 18 — ES, 19 — Nİ.

TAKSİTLE
10 CİLT

Resimli Bilgi

-ŞİMDİ-

Bütün öğretmenleri ve ders araçları ile bir okul satın alabilirsiniz.

35.- TL. Peşin, ayda 35.- TL. (10 Taksit)

35.- TL. Ödeyenlere 10 Cilt derhal teslim edilir.

Peşin 340 TL. sıdır.

MÜRACAAT YERLERİ:

Bütün Kitap ve Gazete Bayileri.
Bateş: Cağaloğlu - İstanbul
Bateş: Cumhuriyet Bulvarı No. 129/A İzmir
Bateş: Mithatpaşa Caddesi No. 21/A Ankara

(BA. TEŞ 87) — 12

Doğan Kardeş
MUSABAKA KUPONU 2
Doğan Kardeş
İNDİRİMLİ KİTAP KUPONU 20 Kuruş